

Abraham Hans
DE VLAAMSE BOSKEREL
XIII. DE WAALSE BRIGADIER

't Was februari geworden en deze maand schonk reeds een enkele dag vol beloften van zonneshijn en mild weder.

In de namiddag ging Thilde Verdonk naar het dorp om boodschappen, want al verliet ze schier nooit de hut, toch moest ze nu en dan haar weinige inkopen doen.

Onder de brede kapmantel, een erfstuk der familie, — moeder en grootmoeder hadden hem ook gedragen — was de korf verborgen en eveneens vaders wapen want, ofschoon het meisje sedert die vreselijke aanval haar belager niet meer gezien had, bleef ze wantrouwend. En haar besluit stond vast haar eer anders te verdedigen dan met woorden, slagen of krabben.

Thilde voelde zich opgewekt. Haar vader, hoewel nog zwak, genas langzaam, dank aan Vermeires trouwe zorgen en Thildes liefdevolle verpleging, maar dank vooral aan zijn kloek gestel. Van Eduard kreeg ze nu geregeld mooie brieven door tussenkomst van de dokter.

O, die eerste brief, die heerlijke tijding dat haar geliefde haar niet vergeten was, deed haar veel genoeg. Neen, nooit had ze dat willen geloven. Maar die langdurige afwezigheid, het voortdurend stilzwijgen, de geruchten alom, was het wonder dat soms twijfel haar hart bestormde? En thans kon Thilde wachten. Eduard leed meer dan zij. Ze mocht niet ongeduldig worden, ze moest hem steunen.

Over dit alles mijmerend, viel de weg kort en bij de dorpsbaan gekomen, zag ze naar alle kanten rond en verstopte dan haar geweer onder een struik waar ze het straks weer nemen zou, want op de straatweg moest ze de boswachter niet vrezen.

Thilde spoedde zich thans naar het gemeenteplein en al spoedig bemerkte ze dat er bij de kerk een ongewone beweging heerste.

— Ze hebben hem! hoorde ze roepen. Hij zat in Verhoefs schuur. Thilde schrok. Ze wist wat er gebeurd was.

De jonge Janssoone was in de stad veroordeeld, om de baron gelasterd en bedreigd te hebben. Maar het vonnis was bij verstek uitgesproken, daar de beklaagde ondanks Vermeires aandringen, niet ter zitting verschenen was.

De gendarmen hadden enige tijd vergeefs naar de veroordeelde

gezocht, doch nu schenen ze hem gevonden te hebben.

— En arrière, tas de...! schreeuwde de brigadier, woest zijn geweer zwaaiend in de richting van de dringende menigte, het laatste woord, een scheldnaam, klonk onverstaanbaar.

Vermeire, die ook ter plaatse was, zag grimmig de zonderlinge handhaver der orde aan. De Waal meende oppermachtig te zijn tegenover de «Flamins», die hij zo diep verachtte.

Thilde rekte de hals en plots zag ze de gevangene die als een erge misdadiger geboeid werd. Stof en stro bedekten zijn haveloze kleding en zaten in zijn haar verward, want hij was blootshoofds. Schuw zag hij om zich heen en soms trachtte hij de keten, die zijn kloeke polsen bond, te verbreken.

Vermeire bemerkte Thilde en haar naderend, zei hij stil:

— Kom uit het gedrang.

— Dokter, het is erg, antwoordde het jong meisje medelijdend.

— Ja, kind, het is erg, Het is maar een Vlaamse boerenjongen. Hij heeft de baron gehoond, en men boeit hem als een moordenaar! Hij is niet voor de rechtbank geweest. Hij had ongelijk, en toch, wat had hij er ook moeten doen. Alles gebeurt er in het Frans, in de taal van de baron. Ja, het is erg, arm verdrukt volk.

Vermeire was diep ontroerd.

— En arrière! donderde weer de ruwe gendarm en woest stootte hij een oude man weg, die een kreet van pijn slaakte en aan zijn schouder wreef: De geneesheer kon zijn verontwaardiging niet bedwingen en riep tot de brigadier:

— Wat misdeed u die oude man? Wees wat kalmer! De gendarm keek woedend naar de dokter die hem een opmerking durfde maken en zei, ook in het Frans natuurlijk, want de taal van het volk, dat hij verhoren moest, kende hij niet:

— Wilt ge u verzetten, mijnheer?

— Ik verzet mij niet, maar ik protesteer tegen uw manier van handelen en zo ge proces verbaal tegen mij wilt opstellen, ge kent mijn naam! Voor wie houdt ge ons, mijnheer?

De gendarm vloekte in het Waals en bromde:

— Komt het rijtuig nog niet?

— Mijn zoon, mijn jongen! klonk het eensklaps.

Ieder keek verwonderd op.

Twee bejaarde lieden kwamen wankelend nader, een man en een vrouw. Janssoone keek strak en zijn lippen bewogen zenuwachtig, maar geen woord kwam erover, terwijl daarentegen de boerin luid jammerde en wanhopige gebaren maakte. De gevangene hief dan het

hoofd op, en in zijn ogen kwam een gloed.

— Moeder! kreet hij, en hij stak de geboeide handen omhoog. Zie, moeder, vervolgde hij, zo straft de baron. Zie, maar dat is niets, moeder, dat is toch geen schande. En gauw ben ik weer vrij, dan trekken we weg naar Amerika.

— En arrière! schreeuwde de brigadier, en snel stak hij zijn geweer tussen deze diep beproefde ouders en hun kind, maar nu sprong Vermeire driftig naar voor en duwde het wapen weg, zeggend in het Frans:

— En ik zal eens naar het gerecht schrijven, hoe gij uw plicht verstaat! Wat! Gij zoudt deze ouders beletten hun zoon te groeten! De gendarm was zeer nijdig, maar gewoon bars op te treden tegen mindere lieden, was hij spoedig bevreesd voor hen die stout en vrank over de « autorités » spraken. Hij liet dan ook toe dat vrouw Janssoone haar armen om de hals van haar jongen sloeg.

— 't Is God geklaagd! jammerde de moeder. Och Here toch, als een moordenaar voeren ze u weg. Gij hebt niets misdaan, een haastig woordje en daarom die straf. Maar, mijnheer de baron — en de vrouw blikte in de richting van het slot, al kon ze dit niet zien — mijnheer de baron, er is toch rechtvaardigheid. God zal u straffen!

— Zwijg, moeder, onderbrak de gevangene, zwijg, hij zou u ook laten wegsteken. Klaag niet, moeder, ik kom weer en dan gaan we naar Amerika, ver weg van dit vervloekte land.

Men hoorde een geratel op de stenen.

— Enfin, zei de brigadier met een zucht van verlichting.

Een kar hoste over de keien.

— En arrière! riep de gendarm en weer zwaaide hij met zijn geweer, want alle dorpelingen wilden het belangrijk schouwspel gade slaan en verdrongen elkaar, werkten met de ellebogen en schouders, tot ze weer verschrikt achteruit stoven, angstig om de wilde gebaren van de ontzagwekkende gerechtsdienaren.

— C'est fini! hernam de brigadier en onzacht trok hij de gevangene van zijn moeder los, die nu hilde om haar kind, dat snel op het voertuig geduwd werd.

Twee gendarmen namen plaats nevens hem op de smalle bank, de voerman zette het paard aan en de kar reed verder.

— Mijn jongen, mijn jongen! schreeuwde de boerin, bij wie de tranen over de wangen rolden.

Janssoone vertrok zijn gelaat en pinkte met de ogen, maar sprak geen woord. De jongeman wendde nog eens het hoofd om en wilde met de armen zwaaien, maar de boeien weerhielden hem.

— Dag vader, dag moeder. Ik kom spoedig weer, en dan zijn we weg! riep hij nog.

Vermeire veegde een traan af.

— Toe, mensen, kom een beetje met mij mee, zei hij tot de ouders. Moed, ja, hij komt al gauw weer. 't Zal niet lang duren.

Hij keek naar Thilde, maar deze was al heen, en dan leidde hij Janssoone en zijn jammerende vrouw naar zijn huis. De dorpingen verspreidden zich zwijgend en ernstig. Ze hadden Janssoone willen toejuichen en de brave dokter ook, maar ze mochten niet. Ze hadden nu gezien wat het iemand kosten kon de baron te honen.

Thilde verrichtte gauw haar boodschappen en verliet onmiddellijk het dorp, diep onder de indruk van het gebeurde. Ze nam bij de struik haar geweer, maar vreesde niet de hulpboswachter te ontmoeten, want deze stond bij de kerk druk te babbelen, toen zij van de plaats vertrok. Aan de zoom van het bos bemerkte ze een gedaante in het gras, die nu vlug opsprong en verdween.

— Zoete! mompelde Thilde. Ze is schuw geworden. Zoete handelt niet wel, ik moet haar toch eens spreken, maar ze ontvlucht me altijd. En Toria klaagt ook, dat het meisje zoveel buiten is. Dat ging beter toen vader op de been was. Hij waakte over Zoete, de wat simpele dochter van zijn vriend. Weldra bereikte Thilde vaders hut.

Toon zat bij de haard te roken.

— Opgestaan, vader? vroeg Thilde vrolijk.

— Mijn middagslaapje heeft lang geduurd, he? Geen nieuws op het dorp?

— Neen, vader, loog het meisje, want ze wilde de nog zwakke man niet schokken door het verhaal van Janssoones aanhouding.

— Zo, hernam de boskerel. Al gauw zullen ze mij ginder ook eens zien!

De loeders krijgen de bosuil nog niet onder de aarde. En Toria zal ook blij zijn, als ik haar weer een haasje breng. En Zoete dan! Neen, Toon kan niet gemist worden, mijnheer de baron, hij blijft nog koning op zijn gebied.

Verdonk lachte blijmoedig en die lach klonk het liefhebbende meisje als muziek in de oren, want de dokter had het ook gezegd, opgewektheid was betere medicijn dan hij kon bereiden.

bewerking © 1982-2018, Jan MARCHAU

ABRAHAM HANS

DE VLAAMSE BOSKEREL

volksroman bewerkt door Jan Marchau

bewerking © 1982-2018, Jan MARCHAU

HELIOS N.V.
ANTWERPEN / AMSTERDAM